

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2018-1580

Doknr.
525731

Dato
28-03-2018

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har d. 22. marts 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 360 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Spørgsmål nr. 360:

”Vil ministeren kommentere artiklen i NB-økonomis hjemmeside den 22. marts 2018 ”Udligningsrapport skjuler milliontab for yderkommuner”, svare på kritikken og følge opfordringen om, at tabene for de pågældende kommuner som følge af beregningen af folketal bliver lagt åbent frem, inden der indgås en evt. aftale om justering af udligningssystemet?”

Svar:

I tilskuds- og udligningssystemet indgår et kriterium for befolkningstilbagegang. Kriteriet opgøres på baggrund af en befolkningstilbagegang over den seneste femårige periode eller en befolkningstilbagegang på mere end 0,5 pct. over de seneste to år. Kriteriet indgår med en vægt på 2 pct. i det socioøkonomiske udgiftsbehov, som indgår i udligningsberegningen.

For hvert socioøkonomisk kriterium kan der udregnes et enhedsbeløb, som udtrykker hvor meget én ”enhed” i kriteriet bidrager med i opgørelsen af den enkelte kommunes beregnede udgiftsbehov i udligningen. Denne værdi afhænger af det samlede udgiftsbehov, kriteriets vægt i udgiftsbehovsopgørelsen og antallet af ”enheder” i kriteriet – altså her det samlede antal flyttede personer. De gældende regler betyder altså, at hvis der sker et stort omfang af fraflytning i kommunerne, så mindskes beløbet, og hvis der sker mindre fraflytning, så stiger beløbet.

Siden 2013, hvor kriteriets nuværende afgrænsning blev indført, har det pågældende kriteriums ”enhedsbeløb” ligget mellem ca. 50.000 kr. og ca. 110.000 kr., jf. tabel 1. Kriteriets enhedsbeløb har i gennemsnit for perioden 2013 til 2018 udgjort ca. 73.000 kr., men er ekstraordinært højt på 110.000 kr. i 2018.

Tabel 1

Enhedsbeløb, kr., løbende priser

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Gns.
Kriteriet vedr. befolkningstilbagegang	79.660	60.198	51.563	59.382	79.475	110.483	73.460

Kilde: Kommunal udligning og generelle tilskud 2013-2018 og egne beregninger.

Kriteriet vedr. befolkningstilbagegang har gennem de seneste år givet anledning til udsving i tilskudsbeløb – bl.a. på baggrund af de skiftende enhedsbeløb. Små ændrin-

ger i de årlige opdateringer af kriteriet kan give relativt store bevægelser i tilskud og udligning. Risikoen herfor er samtidigt øget med det øgede udligningsniveau fra 2016, hvor udligningsniveauet i landsudligningen blev hævet fra 58 til 61 pct. Der er således en ustabilitet, som ikke er tilsigtet.

Finansieringsudvalget har på den baggrund fundet det relevant at foreslå ændringer, som kan stabilisere kriteriet vedr. befolkningstilbagegang – fx ved en stabilisering af enhedsbeløb eller ved at give kriteriet en lavere vægt.

I Finansieringsudvalgets modeller for mulige ændringer i udligningen tilpasses kriteriet sådan, at ”enhedsbeløb” fastlåses. Det imødegår den problemstilling, at kriteriet i det gældende system kan medføre store udsving i tilskud og udligning for en kommune, selvom kommunen måtte have en forholdsvis konstant befolkningstilbagegang.

For nogle yderkommuners udligningstilskud har kriteriet væsentlig betydning, og det er således vanskeligt at fjerne kriteriet eller væsentligt mindske betydningen af det i systemet uden betydelige negative konsekvenser for disse yderkommuner.

Finansieringsudvalget har beregnet de byrdefordelmæssige konsekvenser af de forskellige opstillede modeller med udgangspunkt i kriterierne i tilskudsmodellen ved den seneste udmelding, som er for 2018. Det fremgår af udvalgets rapport og er i overensstemmelse med tidligere sådanne beregninger.

Ud fra et hensyn til de byrdefordelmæssige konsekvenser – som opgjort netop med udgangspunkt i udligningskriterierne ved udmeldingen for 2018 - er det valgt at fastlåse enhedsbeløbet på et relativt højt niveau på 100.000 kr. tæt på enhedsbeløbet i 2018, men betydningen af kriteriet er altså dæmpet en anelse i forhold hertil.

Fastlåsningen af kriteriets enhedsbeløb skal dog i øvrigt ses i sammenhæng med de øvrige tilpasninger i Finansieringsudvalgets modeller, hvor der indføres flere kriterier, der tager højde for strukturelle vilkår.

Med venlig hilsen

Simon Emil Ammitzbøll-Bille